

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Ollikainen, Minttu

Title: Reaalifantasian paikat: väitöskirjantekijän matkat ja kotiinpaluut

Year: 2018

Version: Published version

Copyright: © 2018 Tekijä(t)

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Ollikainen, M. (2018, 8.6.2018). Reaalifantasian paikat: väitöskirjantekijän matkat ja kotiinpaluut. Vähäisiä lisiä : kirjoituksia kulttuurista, tutkimuksesta ja kulttuuriperinnöstä. <http://neba.finlit.fi/blogi/reaalifantasian-paikat-vaitoskirjantekijan-matkat-ja-kotiinpaluut/>

Reaalifantasian paikat: väitöskirjantekijän matkat ja kotiinpaluut

8.6.2018, [SKS](#)

Pasi Ilmari Jääskeläisen romaanissa *Sielut kulkevat sateessa* (2014) Judit haaveksii matkustamisesta, aloittaa uuden työn ja saa selville, ettei hänen maailmansa ole rakenteeltaan sellainen kuin hän on kuvitellut. Jääskeläisen *Harjukaupungin salakäytävissä* (2010) Kerttu Kara kirjoittaa ”Maagista kaupunkiopasta” Jyväskylän taianomaisista paikoista ja niiden alla kulkevista salakäytävistä. Anne Leinosen *Metsän äidissä* (2017) Riina palaa kotikaupunkiinsa Vihainperään annettuaan sen metsän odottaa häntä vuosia.

Jääskeläinen, Leinonen, Juha-Pekka Koskinen ja J. Pekka Mäkelä ovat reaalifantastikot-kirjailijaryhmän pääjäseniä. Heidän teostensa henkilöhahmot joutuvat usein outoihin paikkoihin tai törmäävät kummallisuuksiin kotiympäristöissään. Nämä kummallisuudet ja outoudet liittyvät monesti uniin. Teen artikkeliväitöskirjaa tämän spekulatiivisia keinoja realismiin konventioihin yhdistelevän ryhmän tuotannosta, eli ”reaalifantasiasta”. Kesätavoitteenani on kirjoittaa valmiiksi aiemmin aloittelemani artikkeli reaalifantasian unenomaisista paikoista.

Olen tutkimieni kirjojen henkilöhahmojen lailla päässyt matkustamaan ja palaamaan välillä kotiinkin. Yllätyin tohtoriopinnot aloitettuani, kuinka olennaisena osana tutkimustyöhöni kuuluu kertoa siitä muille, saada siitä palautetta ja keskustella muiden tutkimuksesta. Ajattelin kirjoittaa paikoista ja tilaisuuksista, joissa olen tänä vuonna päässyt ja pääsen vierailemaan tutkimukseni ansiosta.

Jyväskylän Kevät, Jyväskylä

Teen Jyväskylässä jatko-opintojani ja olen kasvanut sen seutuvilla, niinpä esiintyminen Jyväskylän Kevään ”J.-P. Koskisen *Paholaisen Vasara* ja J. Pekka Mäkelän *Nedut*”-tilaisuudessa oli eräänlainen kotiinpaluu. Esiintymispäivän aamuna 27.3 oli hämmentävää lukea paikallisen *Keskisuomalaisen* kulttuuriosastosta oma nimi ja tieto siitä, mitä tulisi päivän aikana tekemään. Puheenjohtaja Mauri Männistön johdolla pohdimme Huhtasuon kirjastolla etenkin kirjallisuuden luokittelua ja realismiin eri merkityksiä, siis väitöskirjassani keskeisiä aiheita. Keskustelu kumpusi artikkelistani, joka julkaistaan kesällä Katriina Kajanneksen toimittamassa *Muisti ja uni kirjallisuudessa* -kokoelmassa, Acta Semiotica Fennica -sarjassa.

Nordischer Klang, Greifswald, Saksa

Toisin kuin Jääskeläisen romaanin Judit, minun ei tarvinnut haaveilla matkustamisesta kovin pitkään. Minut kutsuttiin Greifswaldiin, Saksaan 27. kertaa järjestettävään, Pohjoismaiden kulttuuria esittelevään ”Nordischer Klang” -festivaaliin. Greifswaldin yliopiston Institut für Fennistik und Skandinavistik piti siihen liittyen 8.5. Informationsforumin. Sen otsikkona oli ”Nordic Noir & Finnish Weird”. Kerroinkin reaalifantasian suhteesta suomikumman löyhään brändiin. Kyseessä oli ensimmäinen ulkomaanmatka, jonka tein tutkimukseni vuoksi. Pääni kipinöi tapahtuman jälkeen uusista elämyksistä ja ideoista niin kovasti, että jouduin lentokentällä räjähdysainetestaukseen.

Kirjallisuudentutkijain Seuran vuosiseminaari, Joensuu

Tein 17.–18.5. matkan Itä-Suomen yliopistolle, KTS:n vuosiseminaariin ”Muutos: kirjallisuuden ja kirjallisuudentutkimuksen paikat kulttuurisessa muutoksessa” ainoastaan unissani. Olisin kertonut, kuinka reaalifantasia kielii muutoksesta suomalaisessa kirjallisuudessa – esimerkiksi romaaneissa vaikutetaan leikkivän yhä useammin eri genrejen keinoilla. Työni ja muut matkustusaikataulut eivät kuitenkaan mahdollistaneet osallistumista tilaisuuteen. Myös tätä on tutkijaksi kasvaminen: sen ymmärtämistä, ettei kaikkea kiehtovaa voi tehdä. On oltava realistinen, vaikka tutkimusaihe muistuttaisi fantasiaa.

LILI18, Tampere

En ole jämähtänyt Suomen kaupungeista vain Kerttu Karan maagisena pitämään Jyväskylään. Minun pitäisi valmistella esitys Tampereen yliopistolla 13.–15.6. järjestettävään ”The Literary in Life: The Social, Affective and Experimental in Narratives across Media” -konferenssiin. Aion palata väitöskirjani ensimmäiseen, *Fafnir*-lehdessä vuonna 2017 julkaistuun, artikkeliin ”Dreams and Themes in the texts of the Reaalifantasia Group” ja kertoa, mitä ajattelen nyt fiktiivisten mielten, unten ja teemojen suhteesta reaalifantasiassa. Huomaan kasvuni tutkijana siitä, etten ole enää samaa mieltä vaikkapa aiemmista käsitevalinnoistani, ja nämä huomiot herättävät toivottavasti keskustelua muissa osallistujissa. Pääsen lisäksi toimimaan ensimmäistä kertaa sessioni puheenjohtajana.

Finncon 2018, Turku

Finncon on sciifiin ja fantasiaan keskittynyt tapahtuma, ja tänä vuonna se on 14.–15.7. Turussa. Siihen kuuluu akateeminen ohjelma, jonka teemana ovat kohtaamiset. Mistäpä muusta menisin siis kertomaan kuin spekulatiivisen ja realistisen kohtaamisesta reaalifantastikkojen romaaneissa ja siitä miten nämä kohtaamiset ilmenevät teosten rakenteissa ja teemoissa? Akateemista ohjelmaa on järjestämässä Finfar, Suomen science fiction- ja fantasiatutkimuksen seura ry. Seura järjestää ennen akateemista ohjelmaa tekstityöpajan, jossa ajattelin hyöriä lukemassa muiden tekstejä.

Kevään aikana olen tehnyt ja kesän aikana teen siis paljon muutakin kuin koluan fiktiivisiä paikkoja väitöskirjaani varten. Aion käydä maagisissa kaupungeissa ja metsässä ja tavata mielenkiintoisia ihmisiä. Ja kirjoittaa sen artikkelin.

Minttu Ollikainen

FM Minttu Ollikainen tekee Jyväskylän yliopistoon väitöskirjaa [Unten rajoilla – suomalaisen reaalifantasian paikka ja poetiikka](#). Hän on tutkinut aihetta myös pro gradu –tutkimuksessaan *Fiktio on jumalallinen uni – unten epäluonnollisuus ja postmodernistiset teemat* Pasi Ilmari Jääskeläisen reaalifantasiassa vuonna 2016. Minttu Ollikaisen [Reaalifantasia – mitä minä oikein tutkintaan?](#) julkaistiin Vähäisissä lisissä syyskuussa 2017.

Avainsanat: [kirjallisuudentutkimus](#), [kirjallisuus](#), [reaalifantasia](#)